



EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Runa

Briselē, 2014. gada 12. novembrī
ECA/14/52

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētāja Vitora Kaldeiras (*Vítor Caldeira*) runa

2013. finanšu gada pārskatu prezentācija

Eiropas Parlamenta plenārsēde

Briselē, 2014. gada 12. novembrī

Jāsaskaņo ar runāto tekstu.
Izšķirošā ir runātā runa.

ECA Press

Damijan Fišer – preses sekretārs

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tālr.: (+352) 4398 45410 Mobilais tālr.: (+352) 621 55 22 24

E-pasts: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Godātais priekšsēdētāj Šulc,

godātie Eiropas Parlamenta deputāti,

cienījamā Komisijas priekšsēdētāja vietniece, Georgievas kundze!

Priecājos šajā Eiropas Parlamenta plenārsēdē jūs iepazīstināt ar Revīzijas palātas sagatavoto pārskatu par 2013. finanšu gadu.

Eiropai šis ir nozīmīgu pārmaiņu laiks. Jauno Eiropas Komisiju gaida daudzi svarīgi uzdevumi.

Viens no tiem ir nepieciešamība uzlabot ES budžeta pārvaldību. Šim uzdevumam ir trīs komponenti: izlietot pieejamo naudu, nodrošināt atbilstību ES finanšu noteikumiem un panākt vērtīgus un uzskatāmus rezultātus iedzīvotājiem.

Godātie deputāti!

Uzsākot jauno izdevumu periodu, Palātas gada pārskatā ir norādīts, ka ES finanšu pārvaldība kopumā vēl nav nevainojama.

Attiecībā uz **ES budžeta izlietojumu** 2013. gadā maksājumi no ES budžeta bija vairāk nekā 148 miljardi EUR, kas ir gandrīz 99 % no šajā gadā pieejamās maksimālās summas.

Palāta secina, ka šie darījumi bija pienācīgi uzskaitīti 2013. gadā, un tas nozīmē, ka mēs esam pieņēmuši pozitīvu revīzijas atzinumu par ES pārskatu ticamību katru gadu kopš 2007. gada.

Tomēr gribētu piebilst pāris vārdus par piesardzību saistībā ar **ES naudas plūsmu pārvaldību**.

Lai gan maksājumu līmenis bija augsts, nenokārtotās finanšu saistības pieauga vēl par 9 miljardiem EUR, un 2013. gada beigās tās sasniedza 322 miljardus EUR.

Tas nozīmē, ka pieaug spiediens uz ES naudas plūsmām. Šajā kontekstā Komisijai ir svarīgi iepriekš paredzēt potenciāli nepietiekamu finansējumu ES programmām un sagatavot pienācīgas naudas plūsmas prognozes.

Tajā pašā laikā Palāta iesaka Komisijai gādāt par to, lai sākotnējais ieguldījums no ES budžeta atspoguļotu reālās naudas plūsmas vajadzības. Piemēram, saskaņā ar nesenākajiem Komisijas skaitliskajiem datiem mazāk nekā puse no 14 miljardiem EUR, kuri kopš 2007. gada iemaksāti **finansēšanas vadības instrumentos**, līdz 2013. gada beigām bija reāli sasniegusi galasaņēmējus.

Godātie deputāti!

ES budžets tiek izlietots, bet joprojām pārāk daudzi maksājumi netiek veikti **atbilstoši noteikumiem**.

Palāta lēš, ka 2013. gadā kopējais kļūdu īpatsvars maksājumiem ir 4,7 % salīdzinājumā ar 4,8 % 2012. gadā. Tas ievērojami pārsniedz 2 % "būtiskuma sliekšni", kā tas ir bijis visus šos gadus, kopš Palāta revidē ES pārskatus.

2013. gadā visās izdevumu jomās bija būtisks kļūdu līmenis. Vienīgais izņēmums bija 10,6 miljardi EUR, ko ES tērēja savai pārvaldei.

Saskaņā ar Palātas aplēsēm 80 % ES līdzekļu, kurus dalīti pārvalda Komisija un dalībvalstis, kļūdu īpatsvars ir augstāks: tas ir 5,2 % salīdzinājumā ar 3,7 % citās jomās, ko galvenokārt tieši pārvalda Komisija.

Palāta secināja, ka Komisijas un dalībvalstu veiktie korigējoši pasākumi palīdz samazināt kopējo kļūdu īpatsvaru, tomēr pašreizējā kārtība ļauj darīt vēl vairāk, lai pirmām kārtām novērstu kļūdu rašanos.

Piemēram, Palātas aplēsto kļūdu īpatsvaru lauku attīstībai principā būtu iespējams samazināt no 6,7 % uz 2 %, ja valstu iestādes būtu izmantojušas visu informāciju, kas bija to rīcībā, pirms tās iesniedza atmaksājumu pieprasījumus Komisijai.

Galvenie kļūdu avoti, kas valstu iestādēm būtu jāuzrauga, ir neattiecināmi pieprasījumi, nopietni publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi un nepareizas lauksaimniecības platību deklarācijas.

Palāta uzskata, ka Komisijai un dalībvalstīm vispirms ir jākoncentrējas uz to, lai šo iemeslu izraisītās kļūdas novērstu, un tad uz to atklāšanu un labošanu, jo šādas kļūdas arī apdraud ES tēriņu lietderību un efektivitāti.

Godātie deputāti!

2007.–2013. gada plānošanas periodā ES līdzekļu pārvaldītāji, pirmkārt, koncentrējās uz pieejamās naudas iztērēšanu, otrkārt, uz atbilstību noteikumiem un tikai tad un arī tikai salīdzinoši ierobežotā mērā uz **koprezultātu sasniegšanu**.

Šāda pieeja norāda uz vienu ES budžeta pārvaldībai ļoti raksturīgu iezīmi. Amatpersonas dalībvalstu un ES līmenī izjūt ievērojamu spiedienu līdzekļus iztērēt, citādi var zaudēt finansējumu, taču trūkst pienācīgu stimulu ar atvēlētajiem līdzekļiem sasniegt rezultātus.

Šāda pieeja ir jāmaina. Gada pārskatā ir minēti daudzi piemēri no Palātas 2013. gadā pieņemtajiem 19 īpašajiem ziņojumiem, un tie liecina, ka koncentrēšanās uz koprezultātiem var uzlabot darbības rezultātus.

Šajā kontekstā Palāta atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvas pāriet no izdevumu kultūras uz darbības rezultātu kultūru.

Palāta uzskata, ka darbības rezultātu kultūrai

- pirmkārt, ir jāsakņojas patiesā apņēmībā gan ES, gan dalībvalstu līmenī sasniegt labākos iespējamus rezultātus ar ierobežotiem ES finanšu resursiem;
- otrkārt, ir jāizvirza pienācīgi mērķi sasniedzamajiem rezultātiem, kā arī jāiegūst ticama informācija par virzību uz šo mērķu sasniegšanu, un,
- treškārt, kas arī ir pats svarīgākais, ir vajadzīgi pareizi stimuli, lai atlīdzinātu labus darbības rezultātus un noteiktu sankcijas, ja darbības rezultāti ir slikti.

Ja jaunajos budžeta pasākumos 2014.–2020. gadam paredzēts vairāk akcentēt rezultātus, tad iepriekš minētie elementi ir jāievieš un tiem jābūt efektīviem.

Tajā pašā laikā sasniegtajiem koprezultātiem ir jābūt uzskatāmākiem. Šajā sakarībā Palāta iesaka Komisijai, lai tā savā gada novērtējuma ziņojumā plašāk atspoguļo to, kāda pievienotā vērtība Eiropai tiek radīta ar ES budžetu, un to, kāda ir virzība uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu.

Godātais priekšsēdētāja kungs, godātie deputāti!

Ja vēlamies uzlabot ES finanšu pārvaldību, tad runa nav par to, kam dot priekšroku – naudas tērēšanai, noteikumu ievērošanai vai rezultātu gūšanai. Ir jāapzinās, ka visi trīs aspekti ir vienlīdz svarīgi. Šis uzdevums būtu vieglāks, ja ES budžets būtu vieglāk pārvaldāms, ar skaidrāk formulētiem mērķiem un vienkāršākām izdevumu procedūrām. Tās ir galvenās atziņas, kuras gūtas par 2007.–2013. gada budžeta periodu.

Ceru, ka izklāstā, ko jums sniedzu par 2013. gada pārskatu, esmu apliecinājis Palātas ciešo apņemšanos palīdzēt šim Parlamenta sasaukumam, pārējām ES iestādēm un dalībvalstīm pēc iespējas optimāli izmantot ES finansējumu tam, lai sasniegtu rezultātus, kurus ES iedzīvotāji gluži pamatoti sagaida.

Paldies par uzmanību!